

Autor: Anna Skubisz

Temat: Skarb narodowy – Ossolineum we Wrocławiu

Scenariusz jest przeznaczony do realizacji w szkole ponadgimnazjalnej, na lekcji historii

Liczba uczniów: klasa

Czas trwania lekcji: 45 minut lub dwie lekcje po 45 minut (czas związany jest z ilością wykorzystanych źródeł)

Cele lekcji

Uczeń:

- zna podstawowe fakty związane z okolicznościami powstania Biblioteki im. Ossolińskich oraz fragmenty życiorysu jej fundatora Józefa Maksymiliana Ossolińskiego;
- w oparciu o wiedzę historyczną potrafi zrekonstruować drogę jaką zbiory Ossolińskich przebyły w ciągu 200 lat od założenia fundacji, od czasów lwowskich po współczesność;
- rozumie jak ważne było zachowanie zbiorów i ich przekazanie przez władze ZSRR dla zachowania ciągłości polskiej tożsamości i tradycji kulturowej;
- potrafi sformułować opinię na temat roli Ossolineum w tradycji naukowej, kulturowej i społecznej Wrocławia i całej tkanki miejskiej;
- potrafi wykorzystywać do tworzenia narracji historycznej materiał źródłowy.

Metody dydaktyczne

- rozmowa nauczająca,
- dyskusja na forum klasy,

- praca pod kierunkiem nauczyciela i praca samodzielna nad tekstem źródłowym oraz ikonograficznym,
- praca w grupach.

Struktura lekcji

Część organizacyjna lekcji trwająca 5 minut:

- przedstawienie założeń merytorycznych zajęć,
- przekazanie materiałów pomocniczych oraz podział na grupy.

Część I

Wprowadzenie: rozmowa nauczająca

- sytuacja polityczna i społeczna w momencie ustanowienia Biblioteki imienia Ossolińskich,
- przedstawienie fragmentów życiorysu jej fundatora Józefa Maksymiliana Ossolińskiego,
- losy zbiorów w momencie wybuchu i po zakończeniu II wojny światowej,

Uczniowie oglądają „Wirtualną panoramę dawnego Lwowa” i umiejscawiają przy jej pomocy najważniejsze punkty na mapie miasta – wnioskuje o roli Biblioteki w tkance miejskiej.

Grupa I

Uczniowie zapoznają się z fragmentem dokumentów fundacyjnych Biblioteki im. Ossolińskich (Karta 91/20017, s. 6) oraz z tekstem *Ustanowienie Biblioteki Ossolińskich we Lwowie*, „Pamiętnik Lwowski” 1818 – opracowują wniosek dotyczący intencji twórcy Biblioteki.

Grupa II oraz Grupa III

Uczniowie, na podstawie artykułu *Między Lwowem a Wrocławiem* Marty Markowskiej (Karta 91/20017, s. 16–31):

- przedstawiają sytuację polityczną oraz ustalenia międzynarodowe dotyczące majątku II Rzeczypospolitej przejętego przez władze ZSRR,
- przedstawiają opinie ówczesnych pracowników Ossolineum pozostających we Lwowie na terenie ZSRR i polskich pracowników naukowych oraz atmosferę związaną z powrotem zbiorów do Polski,
- przedstawiają dane liczbowe dotyczące eksponatów oraz książek, które zostały przekazane Polsce i wyciągają wnioski związane z ich ilością,
- wskazują na umiejscowienie zbiorów we Wrocławiu w dawnym Gimnazjum Św. Macieja przy ulicy Szewskiej 37, wykorzystując zdjęcia z epoki i porównując je z siedzibą przedwojenną we Lwowie.

Grupa IV

Uczniowie zapoznają się z artykułem autorstwa Adolfa Juzwenki Dyrektora Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich pt.: „Trwałość konstrukcji” – wskazując na zmiany

jakie zaszyły w sprawie możliwości współpracy pomiędzy wrocławskim Ossolineum a Lwowską Narodową Biblioteką

Część III

Uczniowie oglądają PKF 67/45B i porównują wizję propagandową z obecną misją Ossolineum.

Materiały dydaktyczne

a) Wirtualna panorama dawnego Lwowa

<https://www.youtube.com/watch?v=niLx3Y2fPbI>

Projekt prezentowany w Hali Stulecia we Wrocławiu, wykonany na zamówienie Ossolineum oraz Przedsiębiorstwa Hala Ludowa. Wirtualna kopia makiety Lwowa – zabytku stworzonego prawie 100 lat temu przez zespół Janusza Witwickiego. Projekt powstał we współpracy agencji reklamowej Linea i studia Grafo-Mania. Autorem ścieżki dźwiękowej jest Johny Yul.

b) *Ustanowienie Biblioteki Ossolińskich we Lwowie*, „Pamiętnik Lwowski” 1818, nr 5, s. 17–36 (wbc.poznan), nr 6, s.81–97 (wbc.poznan)

http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/applet?mimetype=image%2Fxdjvu&sec=false&handler=djvu_html5&content_url=%2FContent%2F117952%2Findex.djvu

c) *Jak powstało lwowskie Ossolineum* na podstawie książki Władysławy Jabłońskiej *Józef Maksymilian Ossoliński – szkic biograficzny*, 1967, Ossolineum

<http://www.lwow.com.pl/os1.htm>

d) PKF 67/45B – czas minuta 4.47 – 6.23 fragment pt. *Ossolineum*

<https://www.youtube.com/watch?v=Oi5LfMtLAOs>

e) Karta 91/2017, nr indeksu 363774, temat nr. „Ossolineum jako racja stanu”, s.4–37

f) Widok lwowskiego Ossolineum

źródło.: <http://ossolineum.pl/index.php/200-lat-ossolineum-konferencja-jubileuszowa/>

g) Józef Maksymilian Ossoliński

https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Maksymilian_Ossoli%C5%84ski#/media/File:Jozef_Maximilian_Ossolinski_Litho.JPG

h) Gimnazjum Św. Macieja

<http://www.archeion.net/atom/index.php/gimnazjum-sw-macieja-matthiasgymnasium-widok-zewnetrzny-od-strony-odry-na-reprezentacyjne-skrzydlo-polnocne-przed-renowacja:isad>

Proponowana praca domowa

Uczniowie, w oparciu o źródła internetowe, dokumentację prasową i fotografie przygotowują wystawę poświęconą tradycji Ossolineum we Wrocławiu.

Alternatywna forma rekapitulacji

Wizyta w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich

<https://ossolineum.pl/index.php/dzial-edukacji-i-prezentacji-zbiorow/grupy-zorganizowane/gimnazja-i-szkoly-ponadgimnazjalne-2/>